

Wartość własności intelektualnej

Z uwagi na kwestie geolokalizacyjne Polski, prawo do patentów, znaków towarowych oraz praw autorskich jest kluczowa zarówno dla rynku rodzimego, jak i ponadregionalnego.

Egzekwowanie prawa własności intelektualnej jest złożoną kwestią – nawet pomimo, że prawo stanowiące o tym, wraz z licznymi dyrektywami nie zawsze jest spójne z prawem unijnym a prawem obowiązującym w danych kraju członkowskim. Różnice wynikają z uwa-

gi na chociażby uwarunkowania historyczne, ekonomiczne czy nawet ustrojowe. Ponadto, w wielu krajach definicje własności intelektualnej i jej rodzajów były różnie postrzegane. Stąd też do niedawna nie istniała jednolita i spójna definicja tego terminu.

Instytucje wspomagające

■ W odpowiedzi na tak istotne różnice w definiowaniu własności intelektualnej powstał szereg instytucji i organów

na poziomie ponadregionalnym – w Unii Europejskiej. Dopiero instytucje, takie jak Urząd Harmonizacji w ramach Rynku Wewnętrznego (Office for Harmonization in the Internal Market - OHIM), czy Europejski Urząd Patentowy (European Patent Office - EPO) pozwoliły relatywnie ujednoczyć rynek krajów członkowskich. Tym samym dało to podwaliny realizacji idei

UE o wolnym przepływie towarów, usług, kapitału i ludności. Mimo iż w wielu krajach członkowskich istnieją lokalne Urzędy Patentowe, działania instytucji europejskich pozwalają na usprawnienie działań. Tak więc przedsiębiorcy i wynalazcy mogą posiłkować się również urzędami europejskimi.

Na drodze do ujednoczenia

■ W świadomości mieszkańców rozwiniętych krajów, takich jak Francja, Wielka Brytania czy Niemcy, pojęcie własności intelektualnej jest znane od dawna. I to właśnie doświadczenia tych krajów pozwoliły na stworzenie jednolitych przepi-

sów unijnych, które są implementowane w krajach członkowskich jako dyrektywy.

Złamanie przepisów prawa własności intelektualnej w Polsce wciąż pozostaje naruszeniem. Mimo, iż prawnicy zgodnie twierdzą, że posiadając patent lub zarejestrowany znak towarowy, możemy liczyć na przykład na propozycję sprzedaży licencji na korzystanie z naszej własności.

Wszystkie działania związane z egzekwowaniem tego prawa są wciąż nadrzędne dla rodzimego rynku. A tym samym są kluczowe dla całej Unii Europejskiej, do momentu kiedy stoimy na straży jej granic oraz własnego interesu.

Patenty i wzory przemysłowe

Ewa Balińska
Rzecznik Patentowy
Polservice Kancelaria
Rzeczników Patentowych

Wraz z przystąpieniem Polski do Unii Europejskiej z dniem 1 maja 2004 r. polscy przedsiębiorcy nie tylko uzyskali dostęp do otwartego rynku europejskiego, ale także do europejskich instytucji zajmujących się ochroną własności intelektualnej na obszarze Unii.

Polscy przedsiębiorcy otrzymali możliwość uzyskiwania ochrony swoich rozwiązań na całym obszarze Unii dokonując tylko jednego zgłoszenia w jednym wybranym Urzędzie, odpowiednio OHIM (Urząd Harmonizacji Rynku Wewnętrznego) lub EPO (Europejski Urząd Patentowy), przy czym w przypadku Patentu Europejskiego uzyskanego w EPO wymagana jest procedura walidacji w każdym z wyznaczonych krajów.

Dodatковым ułatwieniem jest możliwość korzystania zarówno w postępowaniu przed

OHIM jak i przed EPO z pośrednictwa polskiego rzecznika patentowego jako profesjonalnego pełnomocnika. Korzystając z tych możliwości, przykładowo w 2013 r. polskie firmy dokonały w EPO 510 zgłoszeń wynalazków.

Przystąpienie Polski do Unii Europejskiej oznaczało również automatyczne rozszerzenie ochrony rejestrowanych w OHIM wspólnotowych znaków towarowych (RCTM) oraz wzorów wspólnotowych (RCD) na obszar Polski. Zaczęły także obowiązywać w Polsce Patenty Europejskie udzielone przez EPO dla zgłoszeń dokonanych po 30.03.2004 r., po ich uprawomocnieniu w Urzędzie Patentowym RP.

Zatem planując wprowadzenie na rynek nowych produktów lub usług polscy przedsiębiorcy musieli brać pod uwagę konieczność śledzenia udzielonych praw wyłącznych w danej branży nie tylko w Polsce ale także w EPO i w OHIM.

W najbliższych latach polscy przedsiębiorcy powinni się przygotować do kolejnych regulacji w zakresie unijnego prawa patentowego, które są obecnie w fazie ratyfikacji przez 25 krajów członkowskich z wyłączeniem Polski, w związku z ustanowieniem Patentu Jednolitego oraz Jednolitego Sądu Patentowego.

Bądź twórczy, nie kopiuj

W poszukiwaniu pomysłu na nowy biznes przedsiębiorca, obserwując rynek i konkurencję, może ulec pokusie skorzystania z rozwiązań, które sprawdziły się u innych. Tymczasem kopiowanie cudzych koncepcji jest ryzykownym działaniem. Gdy naśladowujący cudze pomysły przedsiębiorca trafi na podmiot gospodarczy aktywnie chroniący swoją własność intelektualną i przemysłową może zostać pozwany, a w konsekwencji narażony na zapłatę niemałego odszkodowania.

W Polsce coraz więcej firm nie tylko dużych, ale też i małych buduje świadomość strategię ochrony swoich praw własności przemysłowej, takich jak znaki towarowe, wzory przemysłowe czy patenty. Jednakże to zagraniczne podmioty wciąż przykładają do tego większą wagę, aktywnie walcząc z wszelkimi naruszeniami. Dlatego polska firma planując wejście z produktem na zagraniczne rynki powinna mieć pewność, że jej oferta biznesowa nie będzie dla innych podmiotów pretekstem do wszczęcia sporu dotyczącego naruszenia ich prawa. Bardzo pomocnym narzędziem są w tym przypadku badania m. in. znaków towarowych, wzorów

Marta Krzyśków-Szymkiewicz
rzecznik patentowy,
kancelaria JWP Rzecznicy
Patentowi

przemysłowych oraz badania patentowe. Badania te są prowadzone przez rzeczników patentowych – ekspertów w dziedzinie własności przemysłowej i polegają na przeszukaniu zasobów specjalistycznych baz danych i merytorycznej analizie uzyskanych wyników poszukiwań. W zależności od celu prowadzenia badania można dzięki niemu dowiedzieć się np. czy wybrany przez firmę znak towarowy nie jest zbyt zbliżony do innych, służących do oznaczania takich samych lub podobnych produktów dostępnych na danym rynku.

Istnieje bardzo cienka granica pomiędzy inspiracją a imitacją, dlatego drogą do sukcesu jest odnalezienie autorskiego pomysłu na biznes. Z drugiej strony, warto zadbać o ochronę swoich oznaczeń, wzorów przemysłowych i patentów.

INNOWACJE

Efektywność ochrony celnej

Maria Jurek
Prawnik,
Patpol Kancelaria
Patentowa Sp. z o.o.

Większość z konsumentów nie zastanawia się nad tym, w jakim zakresie otaczające nas przedmioty wykorzystują prawa własności intelektualnej. Poczynając od produktów codziennego użycia na zaawansowanych technologiach kończąc. Prawa te to jedne z najcenniejszych aktywów przedsiębiorstwa, stanowiących o jego wartości, renomie, innowacyjności, pomysłowości. Stąd powinny być należycie chronione, gdyż pokusie łatwego korzystania z cudzych praw ulega wiele osób.

Obrót towarami, naruszającymi prawa własności intelektualnej wyrządza znaczną szkodę w rozwoju gospodarki, może wprowadzać w błąd konsumentów, a niekiedy także zagrażać ich zdrowiu i bezpieczeństwu. Dlatego tak istotne jest, aby w możliwie

największym zakresie zapobiec wprowadzaniu takich towarów na rynek UE.

Problem efektywnej ochrony celnej związanej z importem i eksportem podrabianych i pirackich towarów z, i na terytorium UE reguluje m. in. rozporządzenie Rady nr 608/2013. Ma ono zastosowanie, gdy istnieje podejrzenie, że towary naruszają prawo własności intelektualnej, a zostały zgłoszone do dopuszczenia do swobodnego obrotu, wywozu, powrotnego wywozu, lub gdy towary znalezione zostały w czasie kontroli towarów wprowadzanych na obszar celny Wspólnoty lub go opuszczających

Organy celne podejmują czynności na skutek złożenia przez właściciela praw Wniosku o podjęcie działań lub z urzędu, co skutkuje m. in. czasowym zatrzymaniem podejrzanych towarów i daje uprawnionym możliwość podjęcia odpowiednich działań prawnych.

Rozważając, czy warto zabezpieczać swoje prawa poprzez złożenie wniosku o ochronę celną, należy zwrócić uwagę, że w 2012 roku ilość zatrzymanych towarów w Polsce stanowiła ponad 10% produktów naruszających prawa w całej UE. Ponadto Polska ze względu na swoje położenie geopolityczne i geostrategiczne stanowi ważne miejsce przepływu przesyłek.

Światowe standardy

Przystąpienie Polski do Światowej Organizacji Własności Intelektualnej (WIPO) zapoczątkowało proces stopniowego dostosowywania naszego systemu ochrony własności intelektualnej do światowych standardów ochrony funkcjonujących w gospodarce wolnorynkowej.

W latach 90. dwudziestego wieku wraz z transformacją ustrojową nastąpił niezwykle intensywny rozwój współpracy z WIPO związany z przystąpieniem do wielu ważnych porozumień międzynarodowych. Już w 1990 roku, w odstępie zaledwie paru miesięcy, Polska przystąpiła do Układu o Współpracy Patentowej (PCT) z 1970 r. oraz w 1991 r. do Porozumienia Madryckiego o międzynarodowej rejestracji znaków towarowych. Do końca lat 90. Polska stała się stroną wszystkich ważniejszych umów i porozumień międzynarodowych administrowanych przez WIPO.

Przynależność do tych porozumień o zasięgu globalnym otworzyła nasz kraj na nowe możliwości i ułatwienia związane z korzystaniem z międzynarodowej ochrony własności intelektualnej. Polscy przedsiębiorcy zyskali dostęp do łatwiejszych, szybszych i tańszych procedur uzyskiwania ochrony swoich praw wyłącznych w wielu krajach świata. Zagraniczni przedsiębiorcy natomiast,

dzięki dostosowaniu polskiego prawa własności intelektualnej do standardów światowych, dostrzegli atrakcyjność polskiego rynku dla lokowania na nim swoich inwestycji i aktywności biznesowej.

WIPO oferuje przedsiębiorcom również możliwość skorzystania z usług mediacyjnych i arbitrażowych. Uruchomiony został także mechanizm tzw. alternatywnego rozwiązywania sporów (ADR) powstałych na gruncie własności intelektualnej, a także osobny mechanizm rozwiązywania sporów związanych z bezprawnym rejestrowaniem i używaniem nazw domen internetowych, tzw. cybersquatting.

Polska, dzięki przystąpieniu do WIPO ma realną możliwość wpływu na kształtowanie międzynarodowych systemów ochrony własności intelektualnej. Reprezentowani jesteśmy przez przedstawicieli Urzędu Patentowego RP oraz Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego.

Nasi reprezentanci z tych instytucji czynnie angażują się w prace merytoryczne, prowadzone na forum. Teraz jesteśmy także współodpowiedzialni za treść podejmowanych decyzji, a tym samym za ostateczny kształt, powstających światowych norm ochrony własności intelektualnej.